

УКРАЇНКИ Й УКРАЇНЦІ ВІДМОВЛЯЮТЬСЯ ТОЛЕРУВАТИ ДИСКРИМІНАЦІЮ І ЗАМОВЧУВАТИ ПРОТИПРАВНІ ДІЇ У РОДИННОМУ КОЛІ. ТЕПЕР ЧАС ЗРОБИТИ РІШУЧИЙ КРОК ДЕРЖАВІ — І РАТИФІКУВАТИ КОНВЕНЦІЮ РАДИ ЄВРОПИ ПРО ЗАПОБІГАННЯ НАСИЛЬСТВУ СТОСОВНО ЖІНОК І ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ ТА БОРОТЬБУ З ЦИМИ ЯВИЩАМИ.

Жінки консолідуються ПРОТИ НАСИЛЬСТВА

16 ДНІВ показати, що це не гра

25 листопада, у Міжнародний день боротьби за ліквідацію насильства щодо жінок, стартувала Всеукраїнська кампанія «16 днів проти насильства», котра триває до 10 грудня. Уже в перший день кампанії регіонами України прокотилась хвиля акцій проти домашнього насильства, відбулась велика кількість інформаційно-просвітницьких заходів. За ініціативи МВС, за участі першої леді України, членів уряду, представників ООН, дипломатів у Києві було презентовано соціальну кампанію «Річ у тім 2.0», у рамках якої пройшла виставка шістнадцяти предметів, пов'язаних з реальними випадками домашнього насильства. Аналогічний захід провели інші українські міста.

Також у столиці відкрили виставку інформаційного артпроект «Це не гра», організаторами якої виступило українське представництво міжнародної організації WhiteRibbon («Біла стрічка») за підтримки Мінкульту, Посольства США в Україні, інших організацій. Захід покликаний вкотре звернути увагу жінок на те, що насильство не можна замовчувати.

Протягом усіх 16 днів в Україні триває широка інформаційна кампанія

стосовно протидії насильству, приниженням, дискримінації, у тому числі за статевою ознакою. Акція проходить не вперше, але щороку вона набирає все більшого розмаху і демонструє, що країна обрала дійсно цивілізований, демократичний шлях розвитку, а роль жінки у соціумі лише посилюється.

БІЙ КРИВДНИКАМ: плідний 2021 рік

Великим проривом у боротьбі з насильством в українських родинах стало прийняття закону «Про запобігання та протидію домашньому насильству», який набрав чинності у 2018 році. Документ окрім іншого криміналізував домашнє насильство і передбачив жорсткі санкції за такі злочини. А в липні 2021-го іншим законом парламент удосконалив правове регулювання притягнення до відповідальності й посилив покарання за вчинення домашнього насильства та насильства за ознакою статі. Кривдникам загрожують штрафи, виправні роботи, арешт до 6 місяців або обмеження волі до 5 років чи позбавлення волі до 2 років.

Насильство пересте приховуватись за зачиненими дверима — жінки частіше повідомляють про такі злочини, а правова система починає адекватно реагувати. За даними Державної судової адміністрації, якщо

у 2019-му за домашнє насильство засудили 225 кривдників, то вже 2020-го — 921 порушника. Про збільшення кількості звернень з приводу домашнього насильства звітує й МВС. Як повідомила заступниця міністра внутрішніх справ України Катерина Павліченко, за 10 місяців 2021 року Нацполіція отримала 267 тисяч таких заяв, що на 53% більше, ніж за аналогічний період минулоріч. На 50% збільшилась кількість складених адмінпротоколів щодо домашніх кривдників. Винесено на 15% більше термінових заборонних приписів.

ДЕРЖАВА не поза проблемою

Минулої осені Президент України підписав указ, що визнав за необхідне невідкладне здійснення цілої низки заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та захисту таких постраждалих. А також зобов'язав уряд і владу на місцях терміново представити плани, розробити законопроекти, створити служби підтримки постраждалих, посилити виявлення випадків насильства і забезпечити своєчасне реагування.

І в березні уряд затвердив Державну соціальну програму запобігання та протидії домашньому насильству

та насильству за ознакою статі на період до 2025 року, якою окрім іншого передбачено широку інформкампанію і створення 450 спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб (притулків, денних центрів, мобільних бригад соціально-психологічної допомоги). Цьогоріч Кабмін виділив на це 274,2 мільйона гривень субвенції місцевим бюджетам, і десятки шелтерів для жінок, що стикнулись із домашніми тиранами, уже відкриваються в різних куточках України.

Ще серед важливого можна відзначити приєднання України до міжнародної ініціативи Партнерство Біарріц з утвердження гендерної рівності, серед цілей якого є подолання гендерно зумовленого насильства.

СТАМБУЛЬСЬКА КОНВЕНЦІЯ — час ратифікувати!

Та попри це, Україна досі не ратифікувала вкрай важливий документ — Конвенцію Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами, або, як її ще називають, Стамбульську конвенцію. За словами гендерної експерти ВБО «Конвіктус Україна» Лілії Гук, це міжнародний стандарт захисту від усіх форм насильства, включаючи домашнє, та запобігання і протидії насильству не лише щодо жінок, а також дітей, літніх людей і чоловіків. Хоча Україна, як член ООН, була залучена до створення Стамбульської конвенції та підписала її ще у 2011 році, документ досі не ратифіковано парламентом. Сьогодні це є однією з найсерйозніших перепон на шляху до подолання проблеми насильства.

З нагоди 16 днів протидії гендерно зумовленому насильству, 25 листопада понад 50 українських громадських організацій об'єдналися в коаліцію «Україна — за Стамбульську конвенцію» та зареєстрували петицію з вимогою ратифікувати документ. А 30 листопада представники, представниці цього руху і пересічні українки влаштували масштабну акцію біля Офісу Президента і ходу до Верховної Ради, щоб привернути увагу влади до необхідності цього кроку.

З аналогічним закликком до офіційного Києва звернулись представники дипломатичного корпусу іноземних держав в Україні. Представництво ЄС в Україні, Офіс Ради Європи спільно з посольствами Бельгії, Канади, Хорватії, Кіпру, Чехії, Данії, Естонії, Фінляндії, Франції, Німеччини, Угорщи-

Лілія ГУК, гендерна експертка Всеукраїнської благодійної організації «Конвіктус Україна»:

“Зміст Стамбульської конвенції розгортається навколо кількох основних принципів: це захист постраждалих від насильства, покарання кривдників, відповідальність держави за здійснення ефективної політики запобігання та протидії насильству та допомоги тим, хто її потребує. Стамбульська конвенція застосовується і в мирний час, і в умовах збройного конфлікту. А положення її статей ґрунтуються на міжнародному досвіді запобігання та протидії насильству щодо жінок і домашньому на-

сильству, на практиці, яка застосовується в цій царині в різних країнах, на ефективних моделях, які використовуються впродовж тривалого часу.

Документ підкреслює важливість матеріально-фінансового, організаційного, наукового, кадрового, інформаційного забезпечення вирішення цього питання. Тож після ратифікації держава буде змушена фінансувати і просувати відповідні програми, відбуватиметься моніторинг та оцінка заходів, що підпадають під дію конвенції. Це дозволить отримати єдину

КОМЕНТАР ЕКСПЕРТА

об'єктивну статистику випадків насильства проти жінок та домашнього насильства і підвищить ефективність протидії таким злочинам.

Для держави запобігання та боротьба з насильством над жінками — це юридичне зобов'язання. А для парламентарів це означає постійний перегляд законодавства та моніторинг ефективності запроваджених кроків».

ни, Італії, Люксембургу, Нідерландів, Норвегії, Португалії, Румунії, Словенії, Іспанії, Швеції, Швейцарії та Великої Британії, інші міжнародні організації поширили заяву про необхідність ратифікувати Україною Стамбульську конвенцію, назвавши її «важливою складовою боротьби з гендерно зумовленим насильством».

Журнал «Жінка» зі свого боку долучається до ініціатив на користь ратифікації Стамбульської конвенції. «Жінка» готова стати площадкою для обговорення цього питання правозахисними, жіночими, благодійними та

іншими організаціями. Таким ганебним явищем, як дискримінація і насильство, не має бути місця в Україні, яка задекларувала демократичний, правовий шлях розвитку. Надто, коли ідеться про гендерно зумовлені порушення і злочини. Звертаємо увагу влади на те, що захист громадян від насильства — це не акт доброї волі, а обов'язок держави. Відтак офіційні інституції повинні якнайшвидше вжити заходів, що забезпечили б і ратифікацію Стамбульської конвенції, і дотримання її положень на усіх рівнях і в усіх сферах життя.

Куди звернутися жертві домашнього насильства або свідкам насильницьких дій

- 102 або 0 800 500 202 — Національна поліція
- 15-47 — урядова гаряча лінія
- 116-123 або 0 800 500 335 — Національна гаряча лінія ГО «Ла Страда - Україна»

- 116-111 або 0 800 500 225 — Гаряча лінія для дітей та молоді
- 0800 213103 — Контакт-центр системи безоплатної правової допомоги
- 0 800 210 160 або 0 800 210 174 Спеціальні гарячі лінії для мешканців східних областей «Гаряча лінія PIN»
- @police_helpbot — чат-бот у Telegram від МВС
- @vonazanei_bot — чат-бот у Telegram від ГО «Марш жінок» для підтримки жінок у складних ситуаціях

Оксана Пашкевич

